

Publiek voortaan op afstand bij oudste boom Nederland

Gemeente betaalt eenmalig voor onderhoud van een van Nederlands bekendste bomen

Een van de oudste bomen van Nederland, de Kroezeboom in het Twentse Fleringen, is voortaan alleen nog van een afstandje te bewonderen. Rondom de veterane eik is een hekwerk geplaatst.

Auteur: Wim Eikelboom (tekst en foto's)

Het aanbrengen van het hekwerk is het slotstuk van een grote onderhoudsbeurt voor deze indrukwekkende bejaarde boom, op initiatief en op kosten van de gemeente Tubbergen. Het gietijzeren hek met spijlen moet voorkomen dat mensen de boom aanraken en erin klimmen.

Trouwerijen

De Kroezeboom is met zijn stamomvang van bijna 8 meter een bezienswaardigheid. De schattingen van de leeftijd van de eik lopen uiteen van 400 tot 800 jaar. Daarmee hoort de Kroezeboom bij de oudste bomen van ons land. De holle eik staat naast een zandweg, waar het op zomerse dagen vaak een drukte van belang is. Er staan picknicktafels, er zijn geregeld trouwerijen en soms vinden er kerkelijke vierin-

gen plaats rond de imposante boom. Via de trekstangen in de holle stam klimmen vaak mensen naar boven, in de kroon. Hoewel de Kroezeboom het zwaar te verduren heeft, staat hij er gezonder bij dan de zomereik van Verwolde, die tot dezelfde eredivisie van monumentale bomen behoort.

De Kroezeboom (*kroes* is dialect voor 'kruis') heeft een bijzondere cultuurhistorische betekenis. Er staat sinds de 16e eeuw een kapel naast de boom en er zijn in de loop van de tijd vele kerkelijke vieringen gehouden. Tijdens de Reformatie kwamen katholieken hier heimelijk bijeen. In 1916 schokte de familie Von Bönninghausen de Kroezeboom (plus 20 meter grond rond de stam) aan de Sint Pancratius-parochie in Tubbergen.

De Bomenstichting adviseerde de eigenaar van de Kroezeboom dringend om alle omringende eiken te kappen

Armlastig

De afgelopen eeuw is de Kroezeboom door verschillende boomtechnieken onder handen genomen. Dat gebeurde nadat de boom door blikseminslag beschadigd en gehavend raakte. De onderstam was deels afgestorven. In de jaren zeventig van de vorige eeuw werd de kroon van de Kroezeboom weer in model gesnoeid door Copijn Boomspecialisten en werden trekstangen aangebracht in de holle stamdelen om de ringspanning te herstellen. Ook werden er stalen stormankers geplaatst en freesde Copijn rotte gedeeltes uit de stam en de takken.

Naderhand kwamen medewerkers van Copijn om de zoveel jaar langs om dood hout weg te zagen. Dat werd betaald door de stichting Onderhoud Kroezeboom, in 1996 in het leven geroepen door dagblad Tubantia. Maar die stichting raakte armlastig, waardoor het onderhoud verwaarloosd werd. Na lang wikken en wegen schoot de gemeente

Tubbergen te hulp. 'We hebben besloten om eenmalig te investeren in dit natuurmonument', zegt Coen Dijkstra, beleidsmedewerker groen bij de gemeente Tubbergen. Het gaat om een bedrag van ruim 10.000 euro voor snoeien, nieuwe verankering, bodemverbetering en een hekwerk. Ook worden er meer zwerfkeien neergelegd, zodat auto's niet te dicht bij de boom kunnen parkeren.

Omringende eiken in de weg

Afgelopen maand werd de boom gesnoeid door eigen groenmedewerkers van de gemeentes Tubbergen en Dinkelland, verenigd in Noaberkracht. De ankers werden opnieuw aangebracht op levende takken in de kroon. Een discussiepunt bij de opknapbeurt waren de omringende eikenbomen. De Kroezeboom stond eeuwenlang solo in het landschap. In de jaren zeventig van de vorige eeuw werden jonge eiken rondom de boom aangeplant. De gedachte was om alvast vervangende bomen te planten, omdat de levenskansen van de

Kroezeboom als gering werden ingeschat. De Bomenstichting gaf de eigenaar van de Kroezeboom vorig jaar het dringende advies om alle omringende eiken te kappen. Die eiken zitten de Kroezeboom in de weg, stelden experts van de Bomenstichting. Ook boomverzorger Copijn noemt in zijn jubileumboek *Het Groene Goud* de aanplant van jonge eiken rond de Kroezeboom 'voorbarig'. 'De nieuwe eiken rondom de oude boom zijn geplant als voortijdige herplant, omdat men dacht dat de oude boom het niet lang meer zou redden.'

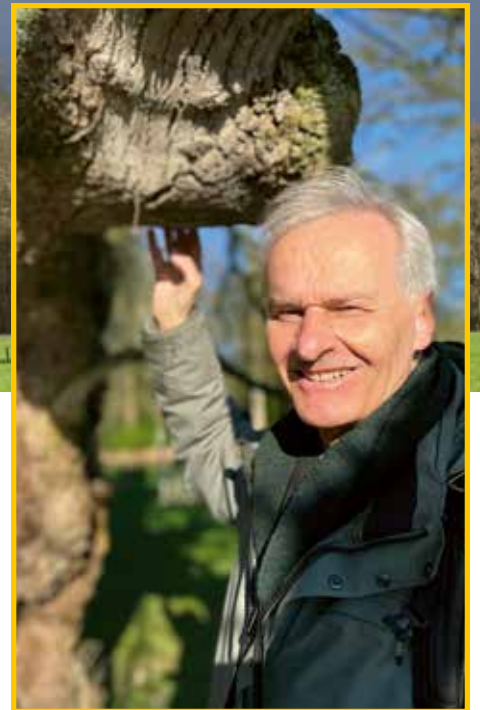
Er is deels tegemoetgekomen aan de wens van de Bomenstichting. Twee eiken zijn weggezaagd en een aantal eiken is opgekrond, zodat ze niet langer een belemmering vormen voor de Kroezeboom. 'We hebben ervoor gekozen om de jongere eiken te laten staan, omdat die ook de functie van windvanger hebben voor de Kroezeboom', zegt Dijkstra van de gemeente Tubbergen.

Kritiek op hekwerk

Jeroen Philippona is voorzitter van de werkgroep monumentale bomen van de Bomenstichting. Hij is blij met de maatregelen die zijn genomen om de oudste eik van ons land vitaal te houden. 'Het hekwerk is nuttig tegen klimmers en om te voorkomen dat mensen in de holle stam gaan staan. De bodem rond de eik werd platgelopen. Dat leidt tot bodemverdichting en dat is niet goed voor de wortels; juist dicht onder

Aanleg hekwerk rond de Kroezeboom

Volgens Philippona staat het hek niet op de ideale afstand van de stamvoet

het oppervlak hebben de meeste bomen veel fijne wortels. Het is beter dat er onder de kroonprojectie een losse, luchtige bodem ligt, als in een bos, waar het blad gewoon blijft liggen en kan verteren.'

Philippona plaatst wel een kritische kanttekening: met twee meter van de stam staat het hekwerk te dicht rond de boom. 'Het hek staat niet op de ideale afstand van de stamvoet. Het is beter om de bodem rond de stam rust te geven tot buiten de kroonprojectie.'

Hij adviseert om een expert in veterane bomen te laten bepalen welke bodemverbetering rond de eik wenselijk is. De gemeente is van plan om de bodem te ploffen. Dan worden onder hoge druk lucht en poreuze granulaten in de bodem geïnjecteerd, om de verdichte en verstoorde grondlagen rond de Kroezeboom losser te maken.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Jeroen Philippona